

Kursus i affaldsjura

Kurset består af 2 moduler på hver 2 dage:

Modul 1: d. 12.-13. december 2018 på Hindsgavl Slot

Modul 2: d. 4.-5. februar 2019 hos DAKOFA

Kurset afholdes i samarbejde med

Bech·Bruun

og

med undervisere fra Miljøstyrelsen og Energistyrelsen.

Modul 1: d. 12.-13. december 2018 på Hindsgavl Slot, Hindsgavle Allé 7, 5500 Middelfart

Undervisere:

Advokat (H) Jacob Schall Holberg, Bech-Bruun

Funktionsleder, cand. jur., Mikkel Clausen, Miljøstyrelsen

Modul 2: d. 4. -5. februar 2019 hos DAKOFA, Vesterbrogade 149, Bygning 8, 4. sal. 1620 København V.

Undervisere:

Fuldmægtig cand. Jur., Jesper Lett, Energistyrelsen.

Specialkonsulent, Anne Nielsen, Miljø- og Fødevareministeriet

Specialkonsulent, cand. jur, Johan Vestergaard Paulsen, Miljøstyrelsen

Partner, advokat (L) Jacob Brandt, Bech-Bruun

Se det detaljerede program på DAKOFAs hjemmeside: www.dakofa.dk

Kursusprisen med overnatning:

Prisen for hvert modul ekskl. overnatning koster kr. 7.550 ekskl. moms for DAKOFAs medlemmer og kr. 9.550 ekskl. moms for ikke-medlemmer.

Kursusprisen uden overnatning

Prisen for hvert modul uden overnatning koster kr. 6.750,00 ekskl. moms for DAKOFAs medlemmer og kr. 8.750,00 ekskl. moms for ikke-medlemmer.

Beløbene dækker 2 undervisningsdage pr. modul samt diplom og forplejning inkl. middag om aftenen.

OBS! Kurset vil blive gennemført med minimum 15 deltagere og maksimum 30 deltagere. Tilmelding skal ske på DAKOFAs hjemmeside. Efter den 29.11.2018 er tilmeldingerne bindende for modul 1 og efter den 21.01.2019 for modul 2.

Kursus i affaldsjura

Modul 1

12.-13. december 2018

Dag 1:

Undervisere:

Advokat (H) Jacob Schall Holberg, Bech-Bruun

Funktionsleder, cand. jur., Mikkel Clausen, Miljøstyrelsen

Program:

09.00-09.30 Registrering og morgenkaffe

09.30-09.40 Velkomst og introduktion til modul 1

09.40-10.55 Introduktion til EU's institutioner og deres rolle lovgivningsprocessen samt EU-retlige retskilder

EU's institutioner spiller en betydelig rolle i regeludviklingen, og det kan give anledning til forvirring, hvordan kommunerne skal orientere sig mod eksempelvis en fortolkningsmeddelelse fra EU-Kommissionen mv.

Der gives en kort introduktion til de forskellige EU-institutioners sammensætning og rolle i lovgivningsprocessen og håndhævelsen af EU-retten korrekt implementering og anvendelse. Eksempelvis belyses processen omkring traktatbrudssøgsmål.

EU-retten har forrang for national ret. Kommunerne er ligesom Miljøstyrelsen EU-retligt forpligtet til at sikre, at EU's direktiver og forordninger implementeres i overensstemmelse med deres formål ved reglernes anvendelse og håndhævelsen heraf. En række definitioner er af afgørende betydning for den praktiske anvendelse af de regler, som kommunerne administrerer, og kommunen er derfor forpligtet til at foretage en EU-konform fortolkning af reglerne samt iagttage EU-domstolens praksis.

Processen for EU-retsakters tilblivelse samt de almindelige EU- og miljøretnlige principper i Traktaten og fra retspraksis gennemgås.

10.55-11.10 Pause

11.10-11.40 Introduktion til EU-retlige principper og retskilder (fortsat)

11.40-12.10 Introduktion til den danske lovgivningsproces – love og bekendtgørelser

Grundloven fastlægger spillereglerne for Folketingets vedtagelse af lovgivning i Danmark, hvilke vil blive gennemgået. Derudover gennemgås, hvordan bekendtgørelser bliver til, herunder betydning af lovbemærkninger i forhold til rækkevidden af ministerens bemyndigelser.

Der gives desuden et overblik over reglerne om offentlighedens inddragelse i Århus-konventionen og miljøbeskyttelsesloven.

12.10-13.00 Introduktion til den juridiske metode

Affaldsområdet er karakteriseret ved høj kompleksitet, og det er reglerne, der regulerer området følgelig også. Kommunerne er tillagt størstedelen af kompetencen på affaldsområdet, og de skal navigere i en verden af direktiver, love, bekendtgørelser, retspraksis i løbende udvikling, vejledninger og en skov af vejledende udtalelser fra Miljøstyrelsen.

Behovet for kendskab til den juridiske metode og retskildernes hierarki er betydeligt. Der gives en kort indføring i den juridiske metode med henblik på at gøre deltagerne bedre i stand til at anvende juridiske fortolkningsmetoder i forhold til de mange retskilder, der skal iagttages i den kommunale administration af affaldsområdet.

13.00-14.00 Frokost

14.00-15.00 Overblik over de centrale, nationale og EU-retlige retskilder på affaldsområdet

En forståelse af affaldsjuraen forudsætter et grundlæggende kendskab til den retlige ramme, som de mange detaljerede danske regler er udarbejdet i.

EU-traktaten, affaldsdirektivet, transportforordningen, miljøbeskyttelsesloven, affaldsbekendtgørelsen m.fl. udgør de centrale elementer i denne retlige ramme, og der gives derfor med udgangspunkt i retskildehierarkiet en introduktion til de forskellige regelsæt i lyset af de formål, som reglerne forfølger.

15.00-15.30 Miljøstyrelsen, Energistyrelsen, kommunerne og statsforvaltningerne

Klarificering af rollerne for de offentlige myndigheder på affaldsområdet.

Der redegøres for Miljøstyrelsens og Energistyrelsens roller som regeludarbejdende og regelfortolkende myndigheder samt, hvordan styrelserne ser sin opgave som sektortilsynsmyndighed.

Kommunernes kompetencer og roller på affaldsområdet beskrives. Derudover gennemgås samspillet mellem affaldsreglerne og kommunalfuldmagten med henblik på at beskrive kommunernes muligheder for at varetage opgaver, som ikke er udtrykkeligt reguleret i miljøbeskyttelsesloven og affaldsbekendtgørelsen.

Endelig beskrives statsforvaltningens kompetence og rolle på affaldsområdet. Statsforvaltningens muligheder for at sanktionere ulovlig kommunal opgavevaretagelse i medfør af kommunestyrelsesloven gennemgås.

15.30-15.45 Kaffe og kage

15.45-17.30 Affaldsbekendtgørelsens definition på affald og øvrige definitioner set i lyset af det nye affaldsdirektiv.

Affaldsdirektivets affaldsdefinition er direkte indskrevet i affaldsbekendtgørelsen. Der er tale om en dynamisk definition, som er vanskelig at håndtere i praksis, og dagen tager derfor sit afsæt i en gennemgang af affaldsdefinitionen og den dertilhørende omfangsrige retspraksis fra navnlig EU-domstolen om definitionens forståelse og betydning. Derudover vil der blive set på definitionen for biprodukter og affald, der ophører med at være affald gennem end-of-waste-kriterierne.

Affaldsbekendtgørelsen indeholder herudover en lang række øvrige definitioner, hvoraf en del stammer fra affaldsdirektivet.

17.30-18.00 Gennemgang af cases og principielle domme på affaldsområdet

Affaldsområdet er karakteriseret ved detaljeret regulering, men der er en række domme fra EU-domstolen og de danske domstole, som bidrager afgørende til reglernes forståelse og anvendelse i praksis.

Med henblik på at illustrere, hvad der kan give anledning til tvister ved domstolene på affaldsområdet, gennemgås en række centrale domme fra EU-domstolen og de danske domstole. Det er desuden hensigten, at gennemgangen illustrerer, hvordan den juridiske metode anvendes i praksis.

19.00 Middag på hotellet

Dag 2:

Undervisere:

Funktionsleder, cand. jur., Mikkel Clausen, Miljøstyrelsen

09.00-09.15 Registrering og morgenkaffe

09.15-10.45 Affaldsplanlægning, herunder ressourceplanen i et retligt perspektiv

Miljøbeskyttelseslovens § 46c og § 47 fastlægger det overordnede retlige grundlag for den nationale plan for håndtering af affald og den kommunale affaldsplan. Affaldsbekendtgørelsens kapitel 4 fastlægger de nærmere retlige rammer for den kommunale affaldsplanlægning.

Reglerne vil blive gennemgået og forholdet mellem den nationale affaldshåndteringsplan (ressourceplanen) og den kommunale affaldsplan vil blive nærmere belyst. Derudover vil det forventede indhold af den nationale affaldsplan blive introduceret.

10.45-11.05 Kaffepause

11.05-12.15 Klassificering af affald – set i et juridisk perspektiv

Det er kommunerne, som ifølge affaldsbekendtgørelsens § 4, stk. 1, afgør, om et stof eller en genstand er affald, og det er kommunerne som skal træffe afgørelse om, hvorvidt noget ikke er affald efter kriterierne i affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1-4, eller om der er tale om ”end-of-waste”, jf. affaldsbekendtgørelsens § 4, stk. 4 og 5. Klassificeringsreglerne vil blive gennemgået, så deltagerne bliver klædt på til at anvende reglerne i praksis, herunder med fokus på oplysning af sagen. Under dette punkt vil også kommunernes muligheder for at klassificere noget som end-of-waste blive berørt.

12.15-13.15 Frokost

13.15-14.00 Klassificeringsreglerne i relation til erhvervsaffald

Som udgangspunkt er det den affaldsproducerende virksomhed der klassificerer sit affald, men hvad er kommunens muligheder for at om-klassificere det og hvad siger reglerne herunder, hvad findes der af vejledende udtalelser.

14.00-15.00 Klassificeringen i den virkelige verden, herunder sondringen mellem nyttiggørelse og bortskaffelse

I forhold til klassificeringsopgaven er det i høj grad affaldets karakteristika og egenskaber, som er afgørende. Deltagerne vil derfor få en gennemgang af nogle eksempler på klassificering af affald fra den virkelige verden med henblik på, at sammenhængen mellem reglerne og de tilfælde, som den kommunale medarbejder bliver stillet overfor i hverdagen. Herunder vil deltagernes egne erfaringer blive inddraget.

Kursus i affaldsjura

Modul 2

d. 4. -5. februar 2019

Dag 1:

Undervisere:

Fuldmægtig Jesper Lett, Energistyrelsen

Specialkonsulent, Anne Nielsen, Miljø- og Fødevarerministeriet

Specialkonsulent, cand. jur., Johan Vestergaard Paulsen, Miljøstyrelsen

09.00-09.15 Registrering og morgenkaffe

09.15-10.15 Energistyrelsens ansvarsområder for affald, herunder konkurrenceudsættelse af det forbrændingsegnete og det genanvendelige affald.

Energistyrelsen har ansvarsområder inden for den økonomiske regulering af affaldsområdet, herunder ansvar for regler om de kommunale og private affaldsaktører, affaldsgebyrer, brug af genbrugspladser og forsyningskapacitet for behandling af farligt affald. Energistyrelsen har også ansvaret for Affaldsregistret og den kommunale regulativdatabase (NSTAR), ligesom benchmarking af affaldssektoren hører til Energistyrelsens opgaver. Den nuværende økonomiske regulering af forbrænding og genanvendelse gennemgås, og der redegøres for status for forslag til ændringer i organiseringen i regeringsudspillet *Forsyning for Fremtiden*, der lægger op til en konkurrenceudsættelse af det forbrændingsegnete og en yderligere konkurrenceudsættelse af det genanvendelige affald.

10.15-10.45 Gældende regler for aktører i relation til det konkurrenceudsatte affald

Kildesorteret erhvervsaffald til materialenyttiggørelse er konkurrenceudsat. Dette indebærer, at kommunerne ikke har ansvaret for håndteringen af denne fraktion. Kommunerne har imidlertid stadig ansvaret for forbrændings- og deponeringsegnet affald. Reglerne om ansvaret for affaldshåndteringen, herunder mulighederne for i juridisk forstand at overdrage ansvaret, gennemgås.

10.45-11.00 Kaffepause

11.00-12.15 Regler om affaldsregisteret og registeret i praksis.

Affaldsregisteret er en oversigt over de virksomheder, som indsamler, behandler og transporterer affald samt forhandlere og mæglere. Affaldsregisterets formål er

toledet: Dels at facilitere konkurrenceudsættelsen af det genanvendelige erhvervsaffald fra 2010 ved at være platform for virksomheder, der skal finde godkendte indsamlere og genanvendelsesanstalt, dels at sikre efterlevelse af affaldsdirektivets krav om godkendelse og registrering af indsamlere, behandlere, transportører, forhandlere og mæglere af affald. Reglerne for registret og praksis gennemgås.

12.15-13.15 Frokost

13.15- 14.00 Regulering af affaldsgebyrer

De overordnede principper for gebyrfastsættelsen på affaldsområdet gennemgås med henblik på, at deltagerne tilegner sig en generel forståelse for de bagvedliggende principper for den regulering af gebyrfastsættelsen, som findes i navnlig affaldsbekendtgørelsens kapitel 11.

Miljøbeskyttelseslovens § 48 og forarbejderne hertil vil sammen med affaldsbekendtgørelsens regler blive gennemgået i lyset af den seneste praksis fra navnlig statsforvaltningerne. Dette gøres med henblik på, at deltagerne sikres en grundlæggende forståelse og indsigt, der gør det muligt at gennemføre en smidig administration af gebyrreglerne.

14.00-14.45 Affaldsregulativer og anvisning, herunder database for regulativer (N-Star)

De kommunale affaldsregulativer spiller en særdeles central rolle for den kommunale administration af affaldsområdet.

Lovgrundlaget, herunder forarbejderne, vil blive gennemgået sammen med navnlig reglerne i affaldsbekendtgørelsens kapitel 5 og 6 og bilag 9 og 10.

14.45-15.00 Kaffe og kage

15.00-15.30 Regler og anvendelsen af affaldsdatasystemet

Affaldsdatasystemet indeholder oplysninger om produktion og import og eksport af affald og stiller oplysningerne til rådighed for myndighederne og for de virksomheder, som har indberettet. Systemet indeholder detaljerede oplysninger med en fortsat stigende grad af datatroværdighed.

Indeholder oplysninger om type, mængder, behandling og producent/modtager.

Grundlæggende administrationsprincipper gennemgås, herunder hvem der er primær/sekundær producent, hvem der indberetter og betydningen af p-nummre. Endvidere særlige situationer omkring import/eksport og mægler/forhandler.

15.30-16.30 Import/eksport - klassificering af affald under transportforordningen

Kommunerne fører tilsyn med, at EU's transportforordning overholdes. Forordningen fastsætter en række principper om ansvar og kontrol, med fokus på gennemsigtighed og gensidig respekt for medlemsstaters suverænitet. Klassificeringen af affald under transportforordningens koder som grøn, orange eller ulistet/blandet har afgørende

betydning for valget af korrekt procedure under forordningen, og om eksporten kan ske uden tilladelse fra Miljøstyrelsen.

Der gives en introduktion til reglerne i transportforordningen, herunder EU-domstolens praksis på området og de danske følgeregler, og der opstilles tommelfingerregler for at skelne affald fra eksportvarer til genbrug, med særlig vægt på elektronik (WEEE).

16.30-17.30 Reglerne inden for særlige ordninger som producentansvarsordningerne for WEEE, batterier, biler, dæk og emballage

Producentansvar er en form for affaldsregulering, hvor producenter gives ansvaret for at sikre indsamling og affaldshåndtering af deres produkter, når disse bliver til affald. I EU er der indført producentansvar for 4 produkttyper: WEEE, batterier, udtjente biler og emballager. Der gives en gennemgang af den danske implementering af de 3 direktiver samt status for implementeringen af det nye krav om producentansvar for emballage. Desuden præsenteres hvilke opgaver kommunerne er blevet pålagt i relation til producentansvarsordningerne. Indsamlingsordningen for dæk vil desuden blive præsenteret kort.

18.30 Middag på restaurant Promenaden, Frederiksberg Allé 58, 1820 Frederiksberg

Overnatningen vil være på HOTEL Sct. THOMAS, Frederiksberg Allé 7, 1621 København V

Dag 2:

Undervisere:

Partner, advokat (L) Jacob Brandt, Bech-Bruun

Program:

09.00-09.15 Registrering, morgenkaffe og velkomst

09.15-10.00 Virksomhedstilsynet – MBL kap. 5

Indholdet og reglerne for kommunens tilsyn med virksomhederne omfattet af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 vil blive gennemgået med særlig fokus på affaldsspørgsmål. Eksempelvis vil den særlige problemstilling omkring ophobning af skrotbiler blive drøftet.

10.00-10.15 Pause

10.15-12.00 Affaldstilsynet – MBL kap. 6

Tilsynsopgaven med en række centrale affaldsregler vil blive gennemgået, herunder navnlig de vigtigste bestemmelser i miljøbeskyttelsesloven, affaldsbekendtgørelsen og de kommunale regulativer.

Derudover vil udfordringerne med det kildesorterede erhvervsaffald til materialenyttiggørelse og kommunens tilsynsopgaver med import og eksport af affald blive gennemgået.

Under gennemgangen affaldstilsynet vil der blive inddraget praktiske erfaringer fra kommunerne.

En særlig problemstilling er tilsynet med bygge- og anlægsaffaldet, hvor restproduktbekendtgørelsens regler er vanskelige at fortolke. En gennemgang af disse regler samt affaldsbekendtgørelsens kap. 13 om screening og kortlægning af PCB samt anmeldelse af frembringelse af bygge- og anlægsaffald vil give grundlag for en diskussion af reglernes praktiske anvendelse.

Endelig vil gråzonen med det herreløse/henkastede affald og forholdet mellem affaldsreglerne, byggeloven og rottebekendtgørelsen blive diskuteret.

12.00-13.00 Frokost

13.00-13.30 Den forvaltningsretlige ramme

De forvaltningsretlige regler i forvaltningsloven og de almindelige retsgrundsætninger af relevans for tilsynet samt håndhævelsen vil blive gennemgået med kommunebrillerne på.

Det drejer sig navnlig om officialprincippet, notatpligten, partshøringsreglerne, lighedsprincippet, begrundelsespligten mv.

13.30-14.15 Lovliggørelsen

Indlægget forklarer og beskriver, hvordan kommunen skal gribe lovliggørelsesprocessen an.

Der vil blive fokuseret på lovliggørelsesformen og skønsafvejningen i denne forbindelse – fysisk eller retlig lovliggørelse. Lovliggørelsesmidlerne og –pligten vil ligeledes blive berørt.

Endelig vil lovliggørelsesprocessen i forhold til både den administrative (påbuddet) og strafferetlige (politisagen) blive gennemgået, ligesom betydningen af civile søgsmål vil blive inddraget.

14.15-14.30 Kaffe og kage

14.30-15.15 Affaldsproducentens ansvar, overdragelse af ansvar samt overvejelser om ansvar ifm. konkurser

Hvor langt rækker affaldsproducentens ansvar, i hvilke tilfælde kan ansvaret overdrages og hvem har kompetencen?

Under dette punkt vil ansvaret i forbindelse med en konkurs også blive drøftet.

15.15-16.00 Samspillet mellem konkurrerende regler, herunder betydningen af klassificering i forhold til kravet om tilladelse

Klassificering af affald har ligeledes betydning for, hvorvidt en given anvendelse kan ske uden tilladelse efter eksempelvis restproduktbekendtgørelsen, eller om det kræver en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 eller en miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1.

Eksempelvis har dimensioneringen af en støjvold af typisk lettere forurenet jord betydning for, hvorvidt der er tale om deponering af jord, som er affald, eller nyttiggørelse. Dette har betydning for hvilken tilladelse, der er nødvendig.

Der gives en gennemgang af reglerne i miljøbeskyttelseslovens § 19 og § 33, som er af betydning for affaldsområdet, herunder den seneste udvikling i retspraksis.